

De loep en de verrekijker

Staar u niet blind op stemwijzers. U heeft toch niet voor niets ten minste twaalf jaar (gratis publiek) onderwijs genoten. Stemwijzers en verkiezingsprogramma's zijn vakkundig op elkaar afgestemd.

Je begint bijna te geloven dat Nederland via geroeptoeter over immigratie, bestaanszekerheid en veiligheid op omvallen staat. Tegelijk scoren we internationaal nog altijd goed op de lijstjes qua werkgelegenheid, nivellering en het voorkomen van armoede.

In verkiezingstijd staren we naar de toekomst van ons land door een loep in plaats van door een verrekijker. Bijzaken worden vergroot en noodzaken niet gezien. Noodzaken passen nu eenmaal niet in stemwijzers en worden ook niet integraal doorberekend in de modellen van het Centraal Planbureau.

We hebben nu een aantal decennia politiek gemanoeuvreerd zonder noemenswaardige economische visie. Zo hebben we enorme budgetten aangewend voor politieke doelen, zonder gedegen overleg vooraf met gebruikers en uitvoerders over de echte noden die worden ervaren. Budgetten versterken de economie pas wanneer ze in vruchtbare bodem vallen. Miljarden voor het onderwijs, hoe goed bedoeld ook, lossen het lerarenprobleem niet op. Miljarden voor verduurzaming, zonder oplossing van de stikstofproblematiek, versnellen de transitie niet.

**ELK
VERKIEZINGS-
PROGRAMMA
REPT OVER HET
VERMINDEREN
VAN HET
AANTAL
REGELS. MAAR
DAARMEE LOS
JE NIETS OP**

GERBEN EVERTS

is directeur van de VEB

ONZINNIGE REGELS

De economische groei blijft in Nederland achter. Dat ligt niet zozeer aan de hoeveelheid regels, maar aan de onzinnige. Elk verkiezingsprogramma rept over het verminderen van het aantal regels. Maar daarmee los je niets op. Het ontnemt je de mogelijkheid tot het voeren van maatwerk. Eén simpele regel klinkt aantrekkelijk, maar is vaak van een botheid waardoor ondernemers juist regeldruk gaan ervaren.

Een samenleving kan enkel financieel onderhoud blijven plegen bij duurzame economische groei. Daarvoor zal er continu niet alleen publiek, maar ook privaat stevig geïnvesteerd moeten worden. De inrichting van de verzorgingsstaat heeft ons historisch veel goeds gebracht, maar is niet zomaar ontstaan. Onze unieke geografische ligging was de aanzet die ons optimaal van de handel met het achterland hielp profiteren. Er ontkiemden multinationals en we koppelden ondernemerschap aan stabiele arbeidsverhoudingen, met de rugdekking van een betrouwbare overheid, een gedekt pensioenstelsel en de inkomsten uit eigen gasbaten.

ECONOMIE EERST

In transities komen historische zekerheden op glad ijs. De nieuwe wereldorde wordt bepaald door de toegang tot informatie-technologie en energievoorra- den. Met enkel een toonaangevende chipmachinebouwer en bijbehorend ecosysteem in de omgeving Veldhoven houden we de verzorgingsstaat niet overeind en zullen telkens meer spanningen ontstaan die politiek worden uitgemolken. Je kunt over verdeling en nivellering palaveren wat je wilt, maar er moet eerst iets te verdelen zijn.

Private beleggingen en spaargelden moeten worden ontsloten om de belangrijke transitie te financieren. De overheid kan dan klein, degelijk, voorspelbaar en puur faciliterend worden. Bedrijven en beleggers met risicobereidheid kunnen heel goed langetermijnbeslissingen nemen, de economie stimuleren en welkome banen creëren. Dat heeft het verleden ons laten zien. Ervaring leert ons helaas dat in de Algemene Beschouwingen vrij gemakkelijk extra belasting op beleggers en vermogen wordt geïntroduceerd om het zorg- en sociaal domein inefficiënt verder door te laten modderen. Een volstrekt verkeerde reactie.

Vergeet niet: de economie komt altijd eerst, en dan pas de verdeling van de revenuen. Hoe je vermeende oneerlijkheid politiek ook anders probeert te duiden.